

CSOLLÁK MIHÁLY MEGNYITÓJA

2018

Szeretettel köszöntöm a vendégeket ebben a csodálatosan felújított kastélyban, melyben nem csak kiállítani, de kiállítást megnyitni is megtiszteltetés. Csollák Mihály festőművész mutatkozik be ma Önöknek.

Csollák Mihály Soroksáron született. Zenei általános iskolába járt, de a hangszereket hamarosan felváltotta a ceruza és ecset. Mestere Bakallár József festőművész volt. Az ő vezetésével vett részt a Tóth Menyhért Stúdió alapításában. 16 éves korában szerepelt először csoportos kiállításon. Tökölön alapított családot, ahol életre hívta a Tököli Alkotók Közösségét, majd a Tököli Alkotók és Művészetbarátok Egyesületét. A csapattal közös kiállításokat, szakmai napokat-például a tököli Kerítés Tárlatot- szervezett. Hasonló indíttatásból tagja az Alkotóművészek és Művészetbarátok Ráckevei Egyesületének. Tudását, tapasztalatait szívesen meg is osztja, hosszú évekig foglalkozott sérült gyerekekkel egy alapítvány keretében, a művészet, az önkifejezés gyógyító erejét felhasználva. E mellett a tököli művelődési házban rajz szakkört vezetett, majd szintén Tökölön, a Fiatalokorúak Büntetésvégrehajtó Intézetében is tartott művészeti foglalkozásokat a fogvatartott fiatalokorúaknak. Tagja a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének.

Festészetének két fő irányvonala van, melyek-mint látni fogjuk- egyre közelítenek egymáshoz. Tájképei főként erdélyi tájakat ábrázolnak. Megtaláljuk rajtuk a jellegzetesmotívumokat-székelykaput, falusi házat, erdőt-az erdélyi festők egyszerűségével és erős kontúrjaival megfestve. Mégis érezzük ezeken a képeken, hogy nem a puszta létért, megmaradásért küzdő székely ember alkotta, nem találjuk meg az erdélyi festők küzdve-szerető lelkének komor színeit, a Kárpátok fogcsikorgató teleinek, évszázados őserdeinek , az életet

verejtékkal megkereső népének lenyomatát. Csollák Mihály is szeretetét fejezi ki Erdély, az erdélyi táj iránt, de ezt a maga sajátos módján teszi. Derűs, ironikus attitűdje napsugarat, meleg színeket, fényeket varázsol a tájra. Számára Erdély egy régen elmúlt aranykornak a máig is élő emléke.

Még különlegesebb, egyedibb témái a bohócok. Vonzódását e furcsa figurákhoz jelentős bohóc gyűjteménye is mutatja. A bohóc, mutatványos, korábban udvari bolond kedvelt szereplője a korabeli udvari rendezvényeknek, később színházi előadásoknak, filmeknek, képzőművészeti alkotásoknak. Furcsa, különleges küllemük, mókázásba csomagolt viselkedésmódjuk lehetővé tette számukra, hogy olyan dolgokról és olyan módon beszéljenek, ami egy „civilnek” fővesztésébe került volna. Tibrili, Mátyás király udvari bolondja például bejáratos volt a király hálószobájába is. Egy alkalommal-Bonfini tanúsága szerint- Mátyás Podjebrád György cseh királlyal való vitás kérdésének elintézését az udvari bolondokra bízta. Később a színjátszás bohócai - mint például a Commedia de l'arte Harlequinjei, vagy a cirkuszi bohócok a lelkiismeret, az erkölcsi tanulság szócsövei lettek. Idővel egyre inkább lelkünk, emberi természetünk, legmélyebb emberi vonásaink kivetítésévé váltak. Watteau, Picasso bohócai a magány allegóriái, Fellini bohócai természetünk jó és rossz vonásait jelképezik. Nem véletlen tehát, hogy elkülönült a jó és rossz bohóc , pozitív és negatív oldalunk kettősségének harcát jelképezve. Mert a bohóc mi vagyunk. Gátlásainkkal, félelmeinkkel, szorongásainkkal, gyámoltalanságunkkal, helykeresésünkkel a világban, a szerepjátékokkal,azzal, hogy megpróbáljuk elkendőzni valódi érzéseinket képmutatással, viccel elütni fájdalmainkat. Hogy miért elmélkedem a bohóc pszichológiájáról? Azért, mert Csollák Mihály is igyekszik mókának, játéknak feltüntetni a festést. Hajlamos azt mondani, hogy csak szórakoztatni akar. De ilyenkor ne higgyenek neki. Valójában Mihály bohócban nem ismer tréfát. A bohócok maga a festő. És hogy

néha magunkra ismerünk bennük? Az sem véletlen. Vidám, meleg színekbe csomagolt, vagy ötletes, mozgalmas kollázs-technikába öltöztetett bohócai a derűs felszín alatt nagyon is mély érzéseket, gondolatokat hordoznak.

Vallomásokat festői sorsról, társadalomról, világképről.

Különösen „kilóg a lóláb” azoknál a képeinél, melyeken egyértelműen azonosítható a festő önarcképe. Szinte félénken tekint ki a bohócság kellékei, motívumai mögül, melyekkel körülbástyázza magát.

Különös szereplői képeinek a bohóc-angyalok. Az angyalok minden jelképrendszerben az égi és földi, a spirituális és valós világ összekötő alakjai, illetve védelmező, vagy lélekvezető szerepben találkozunk velük. A bohóc-angyalok a festő álmvilágában jelennek meg (Monokrom álom, Már nem álmodunk), az álmot és valóságot kötik össze. Szomorú üzenete van, amikor a bohóc-angyalok már nem repkedhetnek, szárnyuk-fosztottan, lefeszlett bohócruhában mozdulatlanul ücsörögnek egymás mellett (Már nem álmodunk). Egészen egyedi, ahogy Mihály a bohócokat más jelképrendszerekkel – úgy mint az előbb említett angyalokkal, vagy a kereszttel együtt alkalmazza. Ezt látjuk „Kereszt” című képen, melyen az üres kereszt előtt lebegő vidám kis bohóc- angyal- mint a barokk festmények puttója- a feltámadás örömhírét hirdeti.

Persze nem mindig vidámak a bohócok. „Bohócportréi” - mint az előtérben látható is- meglehetősen expresszív, valami mélyről jövő és mélyre ható fájdalmat látunk arcukon. Életünk sikertelenségei, megpróbáltatásai, az elvesztett szerettek emléke mutatkozik meg rajtuk.

A bohócok szépen lassan belakják a festő egész világát. A bohócruha felkúszik a madár szárnyaira-mely talán fénix, a bohócvilág újjászületésének jelképe (Bohóc madár), a tarka bohócruhák elárasztják az erdélyi képekről ismerős falu

kerítéseit, szárítóköteleit. És itt találkozunk tájkép és bohócság. Szinte törvényszerű volt, hogy idővel az egyre jobban előtérbe kerülő és sokasodó bohócok egyszer csak önálló életteret követelnek maguknak. Ehhez teremtett lehetőséget Mihály a bohócfaluban (Bohóc udvar)

Végezetül néhány szót érdemes szólni a festő kedvenc művészeti technikájáról, a kollázsról. A kollázst-magyarul felragasztást- a XX. század eleje óta szívesen alkalmazzák a képzőművészek. Papírokat, textileket, esetenként fát, fémet, vagy kész tárgyakat ragasztanak a vászon, vagy falemez felületére, ezzel anyagszerűbbé, változatosabbá, vagy a térbe kiemelkedő ragasztványok segítségével plasztikusabbá teszik a képet. Mihály a felület bizonyos motívumainak hangsúlyozására, térbe való kiemelésére, vagy elfedésére, sejtelmessé tételére használja a kollázst. Különösen finom, fátyszerű, átlátszóan sejtelmes fedőréteget biztosítanak a bohócokra boruló papír zsebkendők.

A művészeti alkotások üzenetet közvetítenek. Mindenkinek saját ismeretei, érzései, gondolatvilága szűrőjén át mondják el közlendőjüket. Persze a néző, a kritikus magabiztosan kijelentheti, hogy mit gondolt a festő. A festő erre lehet, hogy azt mondja- gondolta a fene. Remélem azért, hogy Mihály sok mindenben egyet fog érteni velem, és-nem csak a vizuális élmény, hanem a gondolat szintjén is találkozni fog alkotó és közönség.

Önöknek mit üzennek ezek a képek? Kérem, faggassák ki őket, próbáljanak minél több gondolatot kinyerni belőlük. Jó szórakozást!